

Tõstamaa Gümled

Nr. 12 (154) / Detsember 2008

Tõstamaa valla ajaleht

TÄNA LEHES:

- Juhtkiri lk 2
- Kadrid käisid mere taga lk 2
- Vallavanema jõulumõtisklus lk 3-4
- Tule lilli säädima lk 5
- Kaili-Lotta jõulumargid lk 6-7
- Lasteaiast lk 7
- Vana pilt jutustab lk 8
- Kas me sellist kooli tahtsime lk 9
- Hingemanitsus lk 10
- Tõstamaa raamatukogu sai 100. aastaseks lk 11

Tänavusel eakate peol oli rahvast küllaga. Kuulati vallavanema ülevaadet elust-olust ja plaanidest. Ütlemata uhke ja maitsev oli ka pidulaud. Tantsu keerutati Halinga vallast pärit ansambli Rukkilill saatel.

Lootusrikast uut aastat!

Kingi oma lähedastele Tõstamaa jõulukaart ja kalender!

Küsi kõikidest valla hästivarustatud kauplustest!

Häid pühi ja head uut aastat!

Tänavusete trükiste koostaja ja autor on Toomas Mitt, kujundas Pille Paalam.

JUHTKIRI

□ Samal ajal kui pealinna nn vigurvändad arutavad, et kes küll saatis ööpäkapikud kohvritega mööda linnavalitsust kolama, peab väike inimene aru.

Mõlgutab, et kas otsis vabariigi tsirkusesse pileti ja peab nüüd oma raha eest sellist klounaadi vaatama või on see kogunisti nigel unenägu, mis aeg-ajalt valimiste lähenedes väikest inimest külatab.

Ei ole just lihtne aasta olnud, mõtleb pisuke õhtul pliidi veeres istudes. Kevadel virutati trahviraha selga, mammi pidi kreespu saama ja taat pani padavai pankka, mine tea, võtavad veel majagi viimati.

Ei saa väike inimene aru, kõik aeg ühtemoodi ja ühepalju niitnud, äkist kõik valesti.

Näe, oli hea aasta ka. Sügiseks, kui lehedki puus olid lootuse kaotanud ja palju väikesi inimesi saatnud lõputuid kirjatükke teatud ametkonda, selgus, et süüdlast nagu põlegi, rahagi lubati tagasi anda.

Agas väikene inimene on nii pisuke, et kohe jääb suure ametniku kahe silma vahele kinni. Jälle undasid telefonitraadid ja lõpuks potsatas raha peremehele tagasi.

Oli ikka hea aasta mähleb pisuke pliidi ees. Neljapäeviti paneb väike inimene telku käima ja vaatab pisarsilmil „Tuulepealset maad“, sest nii kahju on võetud vabadusest ja maast, aga mammi on ikka torssis ja ei saa aru kes selle riigi p...e keeras

Ülle Tamm, toimetaja

Kadriid käisid mere taga madistamas

Kadripäeva kandis otsustasid Kavaru küla Kadriid vähe laiemalt elu võtta ja põrutasid mere taha Manijale karja ja viljaõnne viima. Põnev seegi, et Kavarust ei olnud keegi Manijamaa peal jalaga käinud.

Kadritralliga alustati Vaht-ralt ja Tapust ning viimaseks jäid Kodu ja Neeme talu. Vallatust täis Kadriid hirmutasid nii mõnegi tagasihoidlikuma mehepoja ära, et tuli neid mööda õuet taga ajada, et saaks ikka kadriõnne ära jagada.

Kavarulased ei jõudnud ära kiita lahkeid ja heldeid peresid ning sooja vastuvõttu. Kõiki, kes viitsisid kaasa tulla oodati Riidale väikesele viktoriinile ja kontserdile.

Külarahva kostitamiseks oli kaasas ka pirakas kringel. Kuna kevadel saatis Kavaru külavanem Elsa saarerahvale

hulga kõrvitsataimi siis kostitati Riidal omakorda kõiki kokkutulnuid päikeselise kõrvitsasupi ja kohviga.

Et külade omavaheline sõb-

rustamine saaks hoogu juurde siis kutsuvad kavarulased juunis manijalasi oma eksotiilsesse külla vastukülaskäigule. TT

VALLAVOLIKOGU TEATED

Vallavolikogu 12.12.2008. aastal toimunud istungil:

□ Kuulati vallavanema Toomas Rõhu infot lähiajal valas toimunust.

□ Otsustati anda seadusega kohaliku omavalitsuse, kohaliku omavalitsusüksuse või kohaliku omavalitsusorgani pädevusse antud küsimuste otsustamine vallavalitsusele. Välja arvatud nende küsimuste otsustamine, mis on antud volikogu ainupädevusse.

□ Muudeti Tõstamaa vallavolikogu 10.10.2008. aasta otsust nr.195 "Hajaasustuse veeprogrammi toetuse taotluste rahuldamine", lisades otsusesse ka isikute nimed, kelle taotlust ei rahuldatud.

□ Kehtestati Tõstamaa vallas Kastna külas asuva Suure ja

Väikese Rohtaia kinnistuste detailplaneering. Planeeringu eesmärk oli maaüksuste kruntideks jagamine, ehitusõiguse määramine, kruntide hoonestusala, see tähendab krundi osa, kuhu võib rajada krundi ehitusõigusega lubatud hooneid, piiritlemine. Maa sihtotstarbe muutmine neljaks elamumaaks ning ühe krundi sihtotstarbe muutmine transpordimaaks.

□ Tehti muudatused vallavara valitsemise korras.

▶ Muudeti § 31 lg 1 ning sõnastati see järgmiselt: Hoonestusõigus seatakse hoonestamata või hoonestatud munitsipaalmaale."

▶ Muudeti § 31 lg 2 esimest lauset ning sõnastati see järgmiselt: "Hoonestusõigust võib seada enampakkumise või otsustuskorras või muul seadu-

sest tuleneval juhul."

□ Võõrandati otsustuskorras Värati külas asuv Kurepesa kinnistu.

□ Võeti vastu OÜ SuFe, SA Tõstamaa Mõis ja SA Tõstamaa Hooldekodu tegevuse sihtfinantseerimise otsus.

□ Kinnitati valla 2008. aasta lisaeelarve.

□ Toimus valla 2009. aasta eelarve esimene lugemine. Riigipoolsete eraldiste vähenemine on teede-, hariduse- ja sotsiaalkulude osas.

□ Otsustati arvelduskrediidi kasutamine 2009. aastal.

□ Otsustati kiita heaks riigihanke "Tõstamaa spordihooned projekteerimine" hankelepingu sõlmimine kogumaksumusega 572 300 krooni ning kinnitada vastav rahaline kohustus.

Eve Sahtel, vallasekretär

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam, Internet: www.tostamaa.ee Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood, Tõstamaa bensiinijaam. Trüükoda Hansaprint Tiraaz: 550 tk

Jõulumõtisklus 2008

Taas on kätte jõudnud jõulu-aeg ja traditsiooniliselt on aeg mõtiskleda mööduva ja eesootava aasta üle vallavalitsuse poolt vaadatuna.

Aasta rõõmustavaimaks sündmuseks võib pidada sündide arvu 22, mis on pea poole rohkem kui viimastel aastatel tavaks. Vahepeal oli lootus isegi positiivsele ülele kuid aasta lõpul kurvastame 25 meie hulgast lahkunud valakodaniku üle.

Kas sündinud lapsed jäävad ka Tõstamaa valda elama? Pikaajaline ülemaailmne trend linnastumine, sest seal on lihtsam ja vähemõjus regionaalpoliitika on peamiseks põhjuseks, et valla elanikkond vähenes ka möödunud aastal 30 inimese võrra, olles tänase seisuga 1537. Vähemõjusa regionaalpoliitika on peamiselt põhjuseks, et valla elanikkond vähenes ka möödunud aastal 30 inimese võrra, olles tänase seisuga 1537. Vähemõjusa regionaalpoliitika all pean silmas situatsiooni, kus pangakontor Tõstamaal on ammu suletud, apteeki ei tasu pidada, Teemeistripiirkond, Tõhela ja Seliste postkontorid suleti tänava, valla metsad on nüüd kaugelasuva Väandra metskonna alluvuses jne. Vallavalitsuse tegevuse eesmärgiks on küll selline elukeskkond, et siit ei mindaks vaid tullakse, kuigi üldistele trendidele on keeruline vastu seista.

Väga oluliseks oleme pidanud tingimusi laste arenguks. Tõstamaa lasteaias renoveeriti Hasartmängumaksu projekti toel üks rühm ja koos tehtud lisatöödega on nüüd 2/3 lasteaiast uuendatud. Järgmisel aastal esitame uue projekti ja ehk õnnestub tööd lasteaias lõpetada. Lasteaiakoht on olemas kõigile soovijatele ja hajaasustuses lihtsustab lasteaiada jõudmist omanäoline transpordisüsteem.

Tõstamaa kooli kaasaegse õpikeskkonnaga oleme juba harjunud. On natuke uskumatugi, et esimese osa remondist on möödas üksteist aastat. Õpilased on maja hästi hoidnud kuid aeg teeb oma töö ja tänava tegime kõige varem valminud osas juba sani-

taarremondi. Kooli püsivaks korrashoiuks on see vajalik ka järgnevatel aastatel. Ilus kest on toonud ka sisukama sisu, sest põhjust on rõõmustada paranenud õpitulemuste

Tuleb aru saada, vallavalitsus saab tegeleda eeskätt oma ülesannete täitmisega ja teha on võimalik nii palju kui selleks on vahendeid.

ja sisukama kasvatustöö üle kuigi selles osas pole tulemused ilmselt kunagi liiga head ja alati on võimalik teha etteheiteid.

KIK-i toetuse sai mõisapargi projekt. Rajatakse jalgteed, paigaldatakse istepingid, puhke- ja vaatkohad. Töödega on ühe silla näol juba alustatud, kogu projekt peab olema teostatud järgmise aasta jaanipäevaks.

Kooli võimla on mitu aas-

tat olnud kultuuriministeeriumi investeerimisobjektide maakondliku pingerea eesotsas. Tänavu eraldas kultuuriministeerium raha projekteerimiseks, nüüd on vastav riigihange korraldatud, projekteeerijaks valitud ka Tartu Ülikooli Spordihooone projekteerinud firma RTG Projektbüroo. Ehitamise rahastamiseks plaanime taotluse esitada KOIT-ka va teise voo, mis peaks järgmisel aastal avanema.

Palju on räägitud noortekeskusest. Tänavu esitas vallavalitsus projekti, mis leidis rahastamist. Praeguste plaanide kohaselt peaksid ruumid rahvamaja seni väljaehitamata teisel korrusel valmima järgmisel aastal. Enne ehitusega alustamist on vajalik üksikasjalikult läbi mõelda ruumide jaotus, nende sisustamine ja kasutamise korraldamine.

Teedeehitus oli möödunud aastal suurimaks objektiks Teedevalitsuse liiklusohutuse vahenditega valminud, kaua kavandatud möödasõit Tõstamaa mõisast. Vallavalitsus rajas sinna kergliiklustee ja tänavavalgustuse.

Ilmselt rõõmustame kõik kui meie ümbrus on puhas ja korras. Aasta-aastalt on suurenenud heakorrastatud majapidamiste arv ja ka vallavalitsus on selles osas teinud tõsisid pingutusi. Möödunud aastal alustati ja tänava lõpetati KIK-i projekti toel 10 avaliku puhkekoha rajamine. Korras-tati juurdepääsuteed, paigaldati viiad, pingid-lauad ja paikkonda tutvustavad ning loodussõbralikku käitumist õpetavad stendid. Ehitati neli vaatetorni ja supluskohtadesse paigaldati neli parve.

Keeruline väljakutse oli viie valla ühise jäätmeveo konkursi korraldamine. Seadus nõuab iga majapidamise liitumist jäätmeveoga, sest piltlikult pole siis neil, kes seni poetasid jäätmeid metsa alla, seda enam mõtet teha. Seega anname veoga liitumisel panuse ka üldisesse heakorda kuigi äraveol ei ole prügi-kast võib-olla iga kord ääreni täis. Konkursis õnnestus, vedajaks osutus Cleanway ja vedu odavnes oluliselt. Hind on arvestatud põhimõttel, et liitunud on kõik püsielanike-

Pargi renoveerimise käigus valminud sild. Foto: Toomas Mitt

ga majapidamised ja suvilad kasutusperioodil ning vedu toimub üks kord kuus. Ootamatult osutus probleemiks suur hulk erisuste nõudjad (leevinumad jäätmeid ei teki üldse, pensionärid ei teki, veanprügi linna, soovin vedu mulle meeldiva intervalliga jne.). Kui soovime kõigi nende erisustega arvestada, peame selleks tööle võtma eraldi inimese ja töötasu liitma jäätmeveokuludesse, mis muudab asja oluliselt kallimaks.

Külaelularenemisel on suurima panuse saanud Manija saar. Saarte Liinide poolt sadamasse investeeritud 8 miljonit on valla selle aasta suuremaid investeeringuid, lisaks muretseti Kihnu programmi toel Kihnu vallaga kahasse hõljuk. Järgmiseks kevadeks valmib riigieelarvest finantseeritav ja praegu Saaremaal ehitatav uus liinipaak. Kihnu programmi poolt finantseerituna ja Manõja Kultuuriseltsi korraldamisel saab aastavahetuseks uue sisu ja väljanägemise saarekeskus.

Tõhelas vahetati rahvama-

ja aknad, mis omal ajal maja renoveerimisel tegemata jäi. Samuti sai asfaltkatte rahvamaaja ümbrus ja kaupluse esine. Rõõmustab, et tegus Tõhela külaselts on külade arendamise meetme toel võtnud ette meierei renoveerimise päevakeskuseks, vallavalitsus eraldab projektile järgmisel aastal kaasfinantseeringu.

Selistes ehitati välja küla- toa küttesüsteem ja toetati kujuseina paigaldamist kirikusse.

Ilmselt halvim, mis teha saame, on üksteise võidu hädaldamine, kui halvasti kõik on.

Hooldekodu vajab kaasajastamist, mille sisuks on ümberkorraldamine tänapäevaseks eakate inimeste koduks, mis majandab ennast ära kohamaksust. Oleme selleks mitu aastat võimalusi otsinud. Nüüd on valminud ehi-

tusprojekt ja kavatseme selle põjal välja kuulutada ehituskontsessiooni riigihanke. Lihtsustatult tähendab see, et hanke võitnud firma ehitab hooldekodu valmis ja SA Tõstamaa hooldekodu tasub selle vahenditest, mis laekuvad kohamaksust. Kas hange õnnestub ja kas seal pakutav hind on vastuvõetav, mis võimaldab hooldekodu majandada, selgub peale hanke korraldamist järgmise aasta algul.

Tuleb aru saada, et vallavalitsus saab tegeleda eeskätt oma ülesannete täitmisega ja teha on võimalik nii palju kui selleks on olemas vahendeid. Rõõmustada võib et oleme ka mööduval aastal olnud edukad projektipõhiselt ja nende toel on toonud vallaelarvesse täiendavalt 10,3 milj. krooni. Samas seab projektide teostamisele piirid omapoolse kaasfinantseeringu vajadus.

Milline tuleb aasta 2009? Ilmselt on vähe neid, kes julgevad ennustada, milline on majanduslik situatsioon järgmise aasta lõpul. Teame, et järgmise aasta vallaelarve

on ca 2,5 milj. krooni väiksem tänavusest ja seda just riigilt saadavate vahendite osas. Nii vähenevad näiteks teederaha 1,3 milj., haridusvahendid 0,5 milj. ja sotsiaalvahendid 0,3 milj. võrra. Kas saame eelpoolmainitud tegevusi ellu viia, sõltub majanduslikust olukorrast. Praegune 2009. aasta vallaelarve projekt on tasakaalus kuid peame veelgi hoolikamalt vaatama tehtavate kulutuste sisu. Sest tundub, et üldistatuna on vormi tähtsamaks pidamine sisust nii maailma kui Eesti majanduslanguse põhjuseks ja muljetavaldavatel arvu-udel ei ole olnud mõnikord sisulist katet.

Ilmselt halvim, mis teha saame, on üksteise võidu hädaldamine, kui halvasti kõik on. Targem on hinnata olukorda realistlikult, otsida probleemidele lahendusi ja uskuda endasse. Soovin seda kõigile ja lisaks rahulikku jõuluaega, ilusat aastavahetust ning toimetulekut uuel aastal.

Toomas Rõhu,
vallavanem

PENSIONI SAAB ENDISELT POSTKONTORIST

1. veebruarist 2009 lõpetab riik pensionide väljamaksmise postkontorites, kandes edaspidi pensioni pangakontole.

Pangad pakuvad pensioni väljavõtmiseks erinevaid lahendusi, milleks on kas sularaha-automatide või pangakontori teenuste kasutamine. Kuid SEB Pank pakub võimalust võtta ka edaspidi pension välja postkontoris.

Koostöös Eesti Postiga maksab SEB Pank raha välja 250-s postkontoris tegutsevas Postipangas üle Eesti. Postipanga teenus on kättesaadav ka väiksemates kohtades, kus alternatiivsed pangakanalid puuduvad. Kliendile on see mugav, lihtne ja turvaline – postitöötaja maksab raha välja isikuttõendava dokumendi alusel, vajadusel ka klienti abistades.

Pensioni saamiseks postkontorist avatakse pangakonto (juhul, kui konto on mõnes teises pangas või puudub hoopis), väljastatakse pangakaart, täidetakse avaldus pensioni kandmiseks kontole ning edastatakse see Sotsiaalkindlustusametile.

Täiendavat konsultatsiooni saab postkontoris ja SEB kontoris või infotelefonil 665 5100.

Tule lilli säädima

**Mõtte heatahterituse-
na lilleseade kursused
korraldada sai Jaak
Tomson Pärnust kui ta
hakkas kord nädalas
lõbu pärast rahvatant-
su keerutama.**

Klapitakse saali üüri raha ja lõbu küllaga. Et Jaak ise käis septembris Saksamaal end lilleseadealaselt täiendamas siis pakitses temas suur

soov seda kõike koduvalla inimestele edasi anda.

Seni on käidud koos detsembri kolmel laupäeval, aga edaspidi ootab Tomson huvilisi kord kuus laupäeviti kell 17–20. Kursused on kõigile osavõtjatele täiesti tasuta ning materjalide eest hoolitseb Jaak.

Täpsema info saamiseks ta suks helistada telefonil 5556 3639.

Tõstamaa Tuuled

Uuest aastast muutub hambaravihüvitise saamise kord

**1. jaanuarist 2009
muutub ravikindlus-
tuse seadus, mille
kohaselt ei saa osuta-
tud hambaraviteenu-
se eest hüvitist enam
kõik üle 19-aastased
isikud.**

300-kroonist hambaravihüvitist saavad alates järgmisest aastast taotleda isikud, kellele on riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel määratud töövõimetus- või vanaduspension, ning üle 63-aastased kindlustatud isikud.

Kõrgendatud määras ehk 450-kroonist hüvitist makstakse: rasedatele; alla üheaastase lapse emadele; isikutele, kellel on tervishoiuteenuse tagajärjel tekkinud suurenenud hambaraviteenuse vajadus: pea-kaela piirkonna kasvajate kirurgiline ja kiiritusravi; huule-, alla üheleaarjätke- ja suulaelõhe ning teiste anomaaliate kirurgiline ravi; näo koljuluude traumade kirurgiline ravi; protseduur (endoskoopia, anesteesia ja muu), mille käigus on tekkinud trauma; kudedele ja elundite siirdamine

või siirdamiseks ettevalmistamine; pea-kaela piirkonna ulatuslike põletike (abstsess, flegmoon) haiglaravi.

Kindlustatu esitab haigekassale punktis 3 toodud juhul lisaks avaldusele ja hambaravi eest tasumist tõendavale dokumendile veel arstitõendi, mis tõendab tervishoiuteenuse tagajärjel suurenenud hambaravi saamise vajadust.

Kõigil kindlustatud isikutel, kes on kasutanud või kasutavad hambaravi teenuseid enne 1. jaanuari 2009, kuid ei ole selle eest veel hüvitist taotlenud, on õigus seda teha kolme aasta jooksul alates hambaraviteenuse saamisest.

Hambaproteesihüvitise maksmise kord ei muutu.

Pille Tael,

Eesti Haigekassa Pärnu osakonna jurist

□ Novembrikuus (01.11-30.11.2008) pandi Tõstamaa vallas toime viis väärtegu, millest kolm tubakaseaduse eiramist ja kaks liikluseaduse muud rikkumist.

□ Alustati kaks kriminaalasja: ajavahemikul 12-14.11.2008 varastati Pärnumaal Tõstamaa vallas Kastna külas asuvalt ehitusobjektilt ära neli alumiiniumredelit.

□ Ajavahemikul 20-21.11.2008 on sisse murtud Tõstamaa vallas asuvasse suvilasse ja varastatud erinevaid esemeid. kahju on selgitamisel.

Väike meeldetuletus autojuhtidele!

□ Talverehvide kasutamine sõidukitel on kohustuslik 1. detsembrist kuni 1. märtsini, kuid naastrehvide kasutamine sõidukitel on lubatud 1. oktoobrist kuni 1. maini. Kes võtavad kasutusele varem käibes olnud talverehvid peaksid arvestama, et talverehvi turvise mustri jääksügavus ei tohi olla alla kolme millimeetri.

Muutlike ilmade saabumisega tuleb arvestada sellega, et sõiduvõtteid tuleb suvepe-

rioodiga võrreldes korrigeerida. Oluline on teeoludega arvestamine, tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiiruse valimine, et mitte seada ohtu ei enda ega ka teiste liiklejate elu ja tervist.

Õised miinuskraadid võivad niiske teekatte muuta liuvälja sarnaseks ning sel puhul tuleb samuti meeles pidada õiget kiiruse ja sõiduvõtete valikut. Otstarbekas on pikemate vahemaade läbimisel varuda aega, et soovitud ajaks siht-

kohta jõudmisel ei oleks vaja asjatult kiirustada.

Ilmaprognoosiga pikenenud pimedaperiood küll ei seondu, kuid helkuri kandmise vajalikkuse meeldetuletus ei ole kunagi liiast. Käimas on Maanteeameti vastav temaatiline liiklusohutuse kampaania, mida ka politsei omalt poolt toetab ning kutsub üles kõiki jalakäijaid kandma helkurit. Ettevaatust ja tähelepanelikkust liikluses - Sind oodatakse!

Kaili-Lotta jõulumargid

Tänavu saavad kõik Eesti inimesed oma jõulusõavid teele saata Kaili-Lotta Juhkami kujundatud ümbriku ja markidega.

Kaili-Lotta on lugupeetud lapsevanemate Maimu ja Karl Juhkami noorem tütar ning Tõstamaa kooli kasvandik. Selle suurepärase saavutuse puhul esitasin Kaili-Lottale mõned küsimused.

Kuidas su elu on kulgenud pärast Tõstamaalt pealinna minekut 1994 aastal?

Minu suur unistus oli õppida tantsujuhiks Tallinna Pedagoogilises Instituudis, aga mõne punkti puudujääk sisseastumiseksamite tulemustes sulges selle vära.

Ma pole allaandja tüüp - tuli otsustada mõne muu eriala kasuks. Valisin sama instituudi bibliograafia-informaatika kaugõppe osakonna. Sain sisse ja lõpetasin bibliograafi kvalifikatsiooniga.

Samal ajal asusin tööle Tõstamaa raamatukokku ja mõne aja pärast sain tööd Tallinna Teaduste Akadeemia

Ma pole allaandja tüüp - tuli otsustada mõne muu eriala kasuks.

raamatukogus (praegune Tallinna Ülikooli raamatukogu). Seal töötasin kuus aastat.

Soov tantsida kriipis endiselt hinge. Õnneks avati Eesti esimene moderntantsu kool, kus õpetati klassikalist balletti, moderntantsu, jazztantsu, akrobaatikat, näitlemist ja pantomiimi parimate õppejõudude juhendamisel. Seal tantsisin mitu aastat.

Oli küll raske (õppimise ja töö kõrvalt), aga huvitav

dengite keeles "õises statsionaaris".

Kes sa nüüd oled ja kus töötad?

Olen disainer ja töötan reklaamibüroos Pult.

Kuidas juhtus, et just Sulle usaldati jõulukomplekti kujundamine?

Täiesti ettearvamatult. Tavaliselt tellib Eesti Post väljalititud kunstnikult kindla postmargi. Koolis oli üheks õppeaineks postigraafika.

Üliõpilastele anti kujundada kas valentinipäeva või jõuluteemaline esimepäeva komplekt so. postmark, tempel ja ümbrik.

a e g - sain ju ikka oma unistuse tantsimisest täita.

Olin just instituudi lõpetanud, kui sain pakkumise Tartu Ülikooli Õigusinstituudile rajada oma raamatukogu. Anti kaks tühja ruumi, paljad riulid, üks laud, kastitais loengumappe, kuussada tudengit ja mina üksinda. Hiljem sain ka abilise ja paari aasta pärast oli raamatukogu valmis. Töötasin seal neli aastat.

Nüüd olen kuulnud, et raamatukogu toimib edukalt teabekeskusena ja seal on kaasaegne elektrooniline laenutussüsteem, mille nimel ma tööd tein.

Mul oli ja on ka suur huvi kunsti vastu. Kolm aastat käisin õhtuti Tallinna Kultuurirahvaülikoolis kalligraafiat õppimas. Huvi oli küll suur, aga enesekindlusest jäi veel puudu, et kohe Eesti Kunstiakadeemiasse astuda.

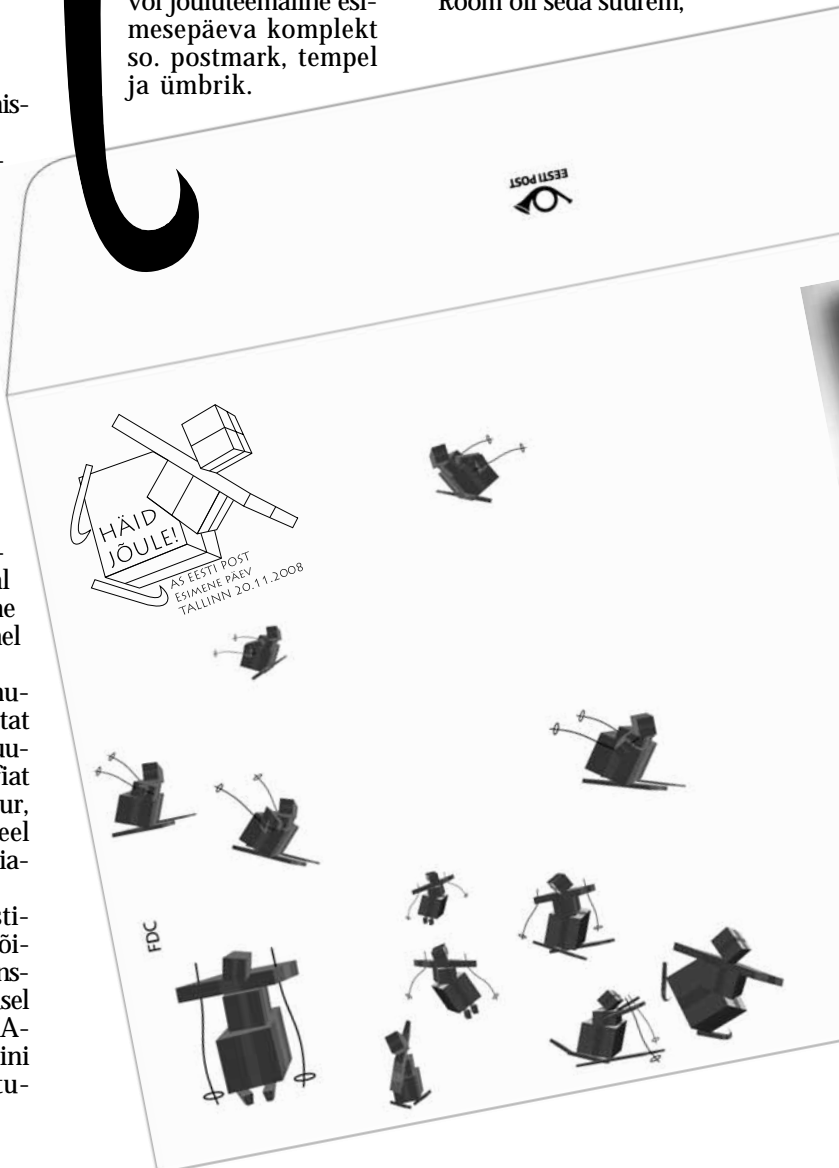
Selle autoriteetse kunstitempli siseelu ja õppimisvõimalustega tutvusin teatrikunsti eriala ettevalmistuskursusel ja 2004. aastal asusingi EKA-sse õppima graafilist disaini õhtuses osakonnas ehk tu-

Valisin jõulud. Kujundamisel otsustasin mitte kasutada tüüpilisi jõulumotiive, kus domineerivad päkapikud, kuused ja saanid. Tahtsin teha midagi uut ja originaalset.

Kahtlusi ja ideid oli kujundamisel palju - väike format (ei mahu suurt midagi) ja samas peab komplektis olema arusaadav jõuluteema. Pea oli ideedest tulvil, aga mida valida? Lõpuks tegin ühe margi asemel peaaegu kolmkümmend. Sain kõrgeima hinde ja õppejõult Jüri Kassilt nii kõrge hinnangu, et tema lubas nad Eesti Posti viia.

Oma üllatuseks ja suureks rõõmuks võttiski Eesti Post minuga ühendust. Nad olid mu komplekti valinud 2008. aasta jõulumargiks.

Rõõm oli seda suurem,

et esmakordselt Eesti Posti aja-
loos telliti kogu esimesepäeva
komplekt (riigisisene mark,
rahvusvaheline mark, tempel
ja ümbrik) ühelt kunstnikult.

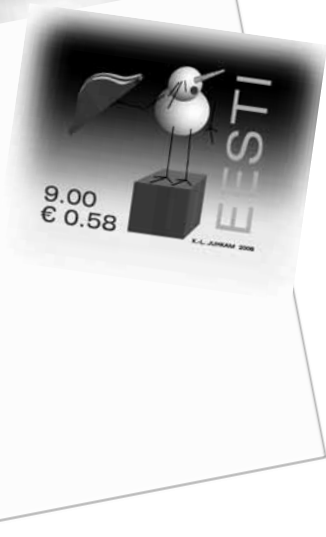
Valiku põhjuseks kujunes
just asjaolu, et komisjonile
meeldis minu poolt loodud
lõbus stiil ja tavapärasest jõu-
sümboolikast erinev lahendus.

Kaili-Lotta keeruline ja
mitmetasandiline tee elukutse
omandamisel võiks olla
innustajaks noortele oma elu
tulevikunägemuste kujundamisel.

Kõik raskused on ületatavad,
kui jätkub huvi, visadust
ja usku oma võimetesse. Kaili-
Lottal jätkus seda. Tulemuseks
on töö kõrvalt lõpetatud kaks
ülilooli ja lõpuks tähelepanuväärne
tunnustus talle kui kunstnikule.

Tubli tüdruk ja edu edaspidiseks!

Efeline

Pidude ja tänude aeg on käes

Lasteaias toimunud loodusfotode näitust külastas väga palju inimesi. Kõige rohkem hääli kogus foto "Hobused", tihe rebimine käis "Metssea" ja "Pödra" vahel. Suhteliselt hästi võeti vastu ka "Jäämäed", "Päikeseloojang 2" ja "Jäälind". Päril ilma punktidega ei jäänud mitte ükski töö. Täname kõiki osalejaid: perekond Kaset, perekond Palusalut, Õie Org'i, Eve Käär'i, Janek Pressi, Birgit Peret, Marek Lindu. Kuna fotod olid nii ilusad, ootab kõiki osalejaid väike preemia - suur shokolaaditahvel. Palun tulge sellele ja oma fotodele lasteaeda järele.

Terve reedese hommikupooliku askeldasid lasteaia samuti fotograafid Jüri Vlassov ja Aasa Akerberg. Vanemil avanes võimalus teha lastest portreefotosid ning ka rühmapilte. Fotod valmivad ja saadetakse postiga lasteaeda veel enne jõule.

Järgmisel nädalal toimuvad rühmade jõulupeod. Kolmapäeval, 17. detsembril kohtuvad jõulutaadiga keskmise rühma lapsed, söimelastele tuuakse pakke 18. detsembril ja kõige vanematele

lastele 19. detsembril. Kõikide pidude algus on kell 16.

Järgmisel nädalal toimub meie majas jõululaat. Lapsevanemaid oodatakse müüma, ostma, vahetama oma peres ülearuseid lasteriideid, jalanõusid, mänguasju, raamatuid, jõulukaunistusi ja muud püdi-padi. Võib ka koos lastega kodus piparkooke küpsetada - kaunistada. Raha, mis koguneb, kavatsime kasutada jaanuaris lastele puuviljade ostmiseks.

Jõulude eel tahaks tänada kõiki oma kaastööpartnereid ja lapsevanemaid meeldiva koostöö eest. Meie eriline tänu kuulub aga Margele raamatukogust, kes on alati hästi vastutulelik ning aitab meid tihti hädast välja Tõhela laste lasteaeda toomisega ning koju viimisel. Häid pühi kõigile!

Aita Lind,
lasteaia juhataja

Jõulutaat tuleb:
kolmapäeval, 17. detsembril kell 16 keskmisesse rühma
neljapäeval, 18. detsembril kell 16 söimelastele
reedel, 19. detsembril kell 16 kõige vanematele lastele

DETAILPLANEERINGUD

□ Tõstamaa vallavalitsus algatas 11.11.2008. aasta istungil korraldusega nr. 587 Tõstamaa vallas Kastna külas asuva Kastna Mõisa Suure Karjaia kinnistu detailplaneeringu, mille eesmärgiks on maaüksuse kaheks jagamine, moodustatava kinnistu sihtotstarbe muutmine elamumaaks ning ehitusõiguse andmine ja hoonestuse tüübi määramine. Kastna Mõisa Suure Karjaia maaüksus on 5,28 hektarit suur.

□ Tõstamaa vallavalitsus algatas 18.11.2008. aasta istungil korraldusega nr. 598 Kastna külas asuva Kruusiaugu maaüksuse detailplaneeringu, mille eesmärk on maaüksuse jagamine ning moodustatavatele kinnistutele sihtotstarvete määramine. Kruusiaugu maaüksus on 10,2 hektarit suur.

Meie vanaema

Mis ajendas mind kirjutama? Eks ikka jõulukuu, sest sel ajal tunneme erilist soojust ja vajadust pere järele, sellepärast tahangi kirja panna mõned read.

Meie vanaema on nagu vanaemad enamjaolt ikka, "parajalt paks ja parimais aastais". Vanusele vaatamata on ta väga tubli ja töökas. Aga juhtus nii, et esimese adventinädala ja natuke ka teist pidi ta veetma haiglas. Õnneks polnud midagi sellist, mille pärast meie, tema pere, oleksime südant valutanud. See nädal-poolteist,

kui ta haiglaravil viibis, sai me tunda kui vajalik ta meie perele on. Olime harjunud, et kogu aeg on keegi kodus, akendes tuled, toad soojad ning alati soe söök õhtul ootamas. Õnneks on linnas teine vanaema, kes külastas teda ülepäeva ja viis talle uut lektüüri, et olla päevasündmustega kursis.

Eriti tundis huvi vanaema käekäigu pärast meie viieaastane pesamuna. Ilus oli ütlus: "ma muretsen väga tema pärast", kusjuures omal suu kõver ja nutupisar silmanurgas. Ka saunapäeval mainis, et näe "vanaema ei saa-

gi sauna tulla ja end pesta".

Aga nüüd on memm kodus ning rõõm on mõlemapoolne. Mis meeldib meie vanaemale kõige rohkem? Pakun välja, et lapselapsed, aga ka söögi tegemine ja iga-sugune küpsetamine, kusjuures ta pole kinni nendes vanades traditsioonides, vaid julgeb proovida ja katsetada erinevaid ja uusi retsepte. Kiidan väga meie vanaema, suur aitäh sulle!

Tahan soovida kõikidele vanaemadele rahulikku jõuluaega ning uueks aastaks tugevat tervist!

Minia

Vana pilt jutustab

Mõtslane ja Kuperjanov 2008

Julius Kuperjanovi (1894–1919) sõjameheteest I maailmasõjas ja muidugi Vabadussõjas teavad kõik. Nüüdseks on Vabadussõjast end harinud needki põlvkonnad, kes olude sunnil Kuperjanovi nimegi suhu võtta ei võinud. On teada tema hulljulged teod, Paju lahing jm.

Nõukaajal kimbutati Tartus Raadi kalmistul tema hauasamba juures küünlasüütajaid – vabaduseihkajaid koolipoisse ja tudengeid. Oli imeline vaatepilt Vabariigi aastapäevadel, jõulu- ja vana-aasta õhtul kui seal korraga põles mitusada küünalt, samas rahva hulgas liikusid nimede kirjapaned – ja teadagi, mis edasi sai.

Teada seegi, et noor Julius Kuperjanov õppis Tartu Õpetajate Seminaris (TÕS) 1910 – 1914 (vene õppekeelega osas, 34.lend). Õpetajana saanud ta töötada vaid mõne kuu. Tema saatuse oli kaks sõda.

Ta põhjalikult analüüsinud seminari tähtsust ja mõju eesti kultuuriloos.

Sellest mehest saab lugeda kogumikust “Tartu Õpetajate Seminar 1828–1928” (ilmus 1929 Tartus, 523 lk). Selle mahuka ajalooramatu autorid on Mart Kiirats (Mats Mõtslane), Peeter Põld ja Juhan Tork. Autorid on pannud kirja kõikide lendude lõpetajate elulood (fotodega). TÕS pidas oma 170. aastapäeva 1998.

Minult oli seal ülevaatenäitus Mart Kiiratsi elust ja tööst. Siis oli Kiiratsist TÕS-i raamatukogus vaid ainult kõnesolev kogumik. Ei ainsatki tema kümnekonnast raamatust, isegi kõige tähtsamat “Kraavitajaid” mitte. Teda polnud olemas. Enne kui tema enda 100. sünniaastapäev ta ajakirjanduse veergudele tõi (mäles-

tuskivi sünnikohas Kirastes 1986).

Ja sellesama kogumiku tiitellehelt TÕS-i raamatukogus olid välja loigatud autorite M. Kiiratsi, P. Põllu ja J. Torgi nimed. Nii tänati hiljutises minevikus suure töö tegijaid! Mart Kiirats oli ka ise TÕS-i kasvanud 1900–1904, 24 lend, vene õppekeelega osas).

Mart Kiiratsi (1884–1956) sünnikodu oli Kiraste külas Hendreko-Jaani talus. Tema õpetaja- ja kirjanikutööd on mitmetes trükiteostes lugeda. Vabariigi juubeliaastal tuleta me siinjuures meelde seda, et teda valiti 1917 I Maapäeva liikmeks ja sekretäriks ning 1918–1926 oli Riigikogu liige.

TÕS-i juubelikogumikku lehitsedes näeme, et M. Kiiratsi kirjutatud on selles 335 lehekülge. Muuhulgas on ta põhjalikult analüüsinud seminari tähtsust ja mõju eesti rahvuslikus kultuuriloos. Kirjutanud ka noorest J. Kuperjanovist. Juba seminaripäevil olnud ta täis võitlusvaimu. Olnud keelehuviline, toimetanud seminariseseid käsikirjalisi ajakirju (ajalehti) ja kirjutanud neis ise. Ta avaldanud end ka “luulekuues” nagu kirjutab M. Kiirats ja lisab J. Kuperjanovi J. Lalli varjunime all kirjutatud (tema kodutalu nimi oli Lalli Tartumaal Vana- Kuustes) luuletuse “Soov”

*E*lus on tihti soovisid kuulda:
soovitakse enamasti rikkust ja kulda;
soovitakse elu,
mis kätel meid kannaks,
lõbu ja söömist ja magamist annaks.

*T*eistsugust eesmärki
säeksin ma ette:
sööjad ja magajad
kukkunud vette,
ajalugu nad tegi põrmuks,
seadis nad
tulevaile põlvedele hirmuks.

*V*ennad, ma soovin
teile võitlust ja võitu,
soovin teile kõrgemat ajaloosõitu.
Edasi! Edasi murdke ja püüdke,
Võidule jõudke!

Vaike Hang

Kas me sellis kooli tahtsimegi?

algus novembrikuu Tõstamaa Tuultes

...Õpetajate muresid ja ootusi koolis kajastas oma ettekandes Eesti Õpetajate Liidu juhatuse esimees Lehte Jõemaa.

Õpetajal on ülitähtis roll aidata kaasa laste kasvamisele ja arenemisele üsna pikal eluperioodil. Arvestada tuleb laste ealiste, sooliste kui ka loominguiliste iseärasustega. Tuleb arvestada lapse kui indiviidiga, samas panna teda käituma kui kollektiivi (klassi) liiget.

Õpetajatele teeb muret osade lastevanemate hoiak, et kui laps on kooli pandud tegelebki temaga edasi kool. Nagu kinnisvara reklaamis: „12 aastat kooli ja tark laps kätte!“ Tegelikult soovivad õpetajad teha palju rohkem koostööd lastevanematega. Laste käitumismudelid võivad kodus ja koolis olla hoopis erinevad ja siin saab koostöö aluseks ainult vastastikune usaldus kolme osapoole kool-laps-kodu vahel.

Vaba Eesti on toonud meie haridusellu palju rohkem võimalusi. Meil on korraldatud ja renoveeritud koolihooned, õpikeskkond on paranenud, võimalused valida kooli, õppeaineid, eksameid.

Õpetajail aitavad tunde mitmekesistada uued meetodilised vahendid, täienenud on IT tehnoloogia, kasutada on lõputu internet. Samas seostavad õpetajad seda infotulva ka õpihuvi vähenemisega koolitundides.

Lapsed hangivad mujalt nii palju informatsiooni, et tundides räägitu ei jõuagi nendeni või lihtsalt ei huvita. TV ja interneti ühekülgne kasutamine muudab lapsed ükskõiksemateks. Vähesed tähelepanu korral võivad nad otsida endale „eeskuju-sid“ ekraanidelt ja nad hakkavadki neid päriselus „mängima.“

Õpetajate tööaeg on tege-

likult piiramatut. Peale tunniandmist on õpetajal veel vaja tegeleda kasvatusprobleemidega, täita erinevaid aruan-deid, E-kooli, suhelda lastevanematega, osa võtta mitmesugustest koosolekustest ja üritustest, valmistada ette järgmised tunnid jne.

Ainekavade ülepaisutus nõuab tundides pingelist töötamist materjaliga ja aega jääb väheks eelkõige kasvatustööks. Paljudes koolides puuduvad õpetajatööd toetavad tugistruktuurid, nii napib logopeede ja psühholooge. Kahjuks pole ka meie kooli õpetajatel praegu neid abilisi võtta.

Õpetajate rahulolu oma tööga võivad rikkuda ka ülekoormus või alakoormus ainetundides. Tähtsaks peab õpetaja ka oma töökeskkonda ja suhteid töökollektiivis, samuti tema töösaavutuste väärtustamist. Õpetajaamet on üks vähemihaldatuid noorte seas. Jõemaa arvates pole ka õige otsida koolidesse noori erinevate projektidega, mille peibutuseks on raha.

Õpetajatöö erinevaid tahke vaatles oma ettekandes ka kriisipsühholoog Tiina Naarits. 2004.aastal valmis uurimus „Õpetaja sotsiaalse kompetentsuse mõju õpilase probleemidele“. Selle uurimuse järgi peaks hoopis tugevamini olema väärtustatud klassijuhataja staatus ja klassijuhataja tund, peaks

tekkima ühe pere tunne.

Väga vajalikuks loetakse koolitundidevälist tegevust, seda eriti keskastmes, see annaks võimaluse kõikidele end vajalikuna tunda. Mõnest „pahapoisist“ võib saada tubli organisaator ja eestvedaja. Psühholoogi arvateski tuleb tegeleda laste erivajadustega ja tagada riigipoolsed tasuta tugiteenused vähemkindlustatud peredele.

Koolitada soovitatakse ka lapsevanemaid, kes julgeksid siis mõnele probleemile ka ise lahendust leida. Kogu elu juures soovitab psühholoog jälgida arenguks vajalikku tasakaalu 8+8+8, see on kaheksa tundi uneks, kaheksa kooliks ja tööks, kaheksa vabaks ajaks. Laste puhul peetakse palju juba tunniajast nihet ühes kolmandikus.

Lõpetuseks toob Naarits välja veelkord koolide vabapunktid. Palju koolikohustuse mittetäitmist, koolivägivald, koolist lahkuja pole valmis iseseisvaks eluks, õpetaja tähtsuse väärtustamine pole piisav.

Selline sai siis kokkuvõtte konverentsist „Kas me sellist kooli tahtsimegi?“ Loodan, et siit leidsid mõtlemisainet nii õpetajad, õpilased kui ka lapsevanemad.

Kõigile neile soovin omalt poolt head veerandi lõppu ja ilusat talvevaheaega.

Karin Tõnisson,
hariduskomisjoni esimees

Raamatukogu-nädalal armastati põhjalat

Novembrikuu teisel nädalal toimus Põhjamaade raamatunädal. Meie kooli õpilased võtsid ka sellest osa. Esmaspäeva hommikul kell 9.00 kogunesime saali, et kuulata lugu Nils Holgerssoni reisist läbi Rootsi. Iga päev luges õpetaja Mari meile raamatust ette. Pärast joonistasime kuuldu kohta pilte. Nädala lõpus andsime pildid raamatukokku, kus need vaatamiseks välja pandi. Tublid joonistajad said kaardid.

Elas kord Nils Holgersson. Ta kohtas ühte luuke. Nils tutvus luigega ja mõtles temaga reisima minna. Nad lendasid läbi Rootsi, käisid erinevates paikades ja nägid erinevaid inimesi.

Kadri Kase ja Kertu Lille
2. klassist

Põhjamaade raamatukogunädalal „Armastus Põhjamaade vastu“ olid ettelugemised paljudes Põhjamaade raamatukogudes. Kõikjal alustati esmaspäeval kell üheksa hommiku-hämaruses ja küünlavalgel või ka õhtul kell seitse küünlavalgel. Igal päeval loeti samast raamatust. Lisaks ettelugemisele oli raamatunäitusi, kohtumisi Põhjamaade autoritega ning muid üritusi.

Tõstamaa kooli õpilased said kuulata Nils Holgerssoni imelisest reisist läbi Rootsimaa. Raamatukogus võis tutvuda Põhjamaade loodus- ja ilukirjan-duse väljapanekuga ning lugeda Nobelist ja tema auhinnast.

Hiljem said tublid joonistajad ning agaramad lugejad Põhjamaade raamatukogunädala sümbolkaardi. Kõige usinam lugejate klass, 2. klass sai raamatukogunädala plakati.

Aitäh kõigile kuulajatele, joonistajatele, lugejatele!

Õpetaja Mari Lühiste

Mu armas lugeja!

On puhkuse ja järelemõtlemise aeg. Kogu Loodu on ootuses, mida hästi väljendavad luuleread:

Oma hinguses löid Sa taeva ja maa ja päiksega katsid pilve all veed. Igal loojangul viid Sa mu kaugele õhe, kus igatsus seab uue hommiku teed.

Igatsus, igatsus armastuse järele, täidab ka meie hingi. Igatsus, et tuleb keegi, kes meid eksinuid juhhib välja sellest hukkamõismise ja vaenu, eduideoloogia ning tühjuse nõiaringist. Et tuleb päev, mil süda hõiskab – meile on tulnud pääste.

Mingem aegade algusse. Jumal lõi armuteona maailma ja inimese sellesse, et ta oleks Loodu majapidaja ning armastuses hoolitseks selle eest. Läks aga teisiti.

Inimene ei läbenend oodata. Ta tahtis kohe saada jumalaks ja astus üle keelust ning võttis tõetundmise puust vilja ja nägi, et teine on alasti – ta on puudulik.

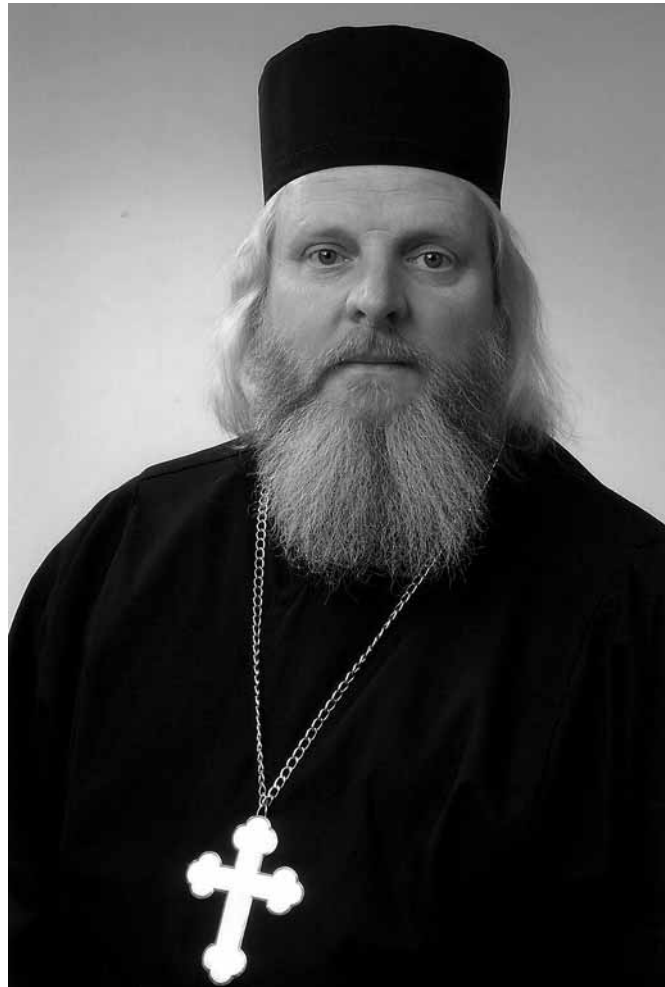
See oli esimene hukkamõist ja ka kahetsust, meeleparandust ei järgnenud – süüdi oli teine. Ja nagu lõppevad muinasjutud, võiksime öelda – kui nad pole veel teineteist lõplikult tapnud, on veel mõni elus ja surmatants jätkub.

Vaadake endi ümber, tehke lahti raadio või teler – vihkamine, hukkamõist ja ärapanemine käib ennastunustava hooga. Me kõik oleme osalised selles surmateatris.

Meil polekski lootust, kui meie Looja ei armastaks meid. Jumal on meid esimesena armastanud, Tema armastus ei tunne piire. Tema on see, kes astub esimese sammu.

Inimese armastus Jumala vastu on ainult vastus – meil on vaja vaid mõista seda ja teha samuti – armastada kogu südamest oma ligimest ja kogu Loodut.

Et me ise seda ei suuda, siis oma suurest armastusest

meie vastu on Taevane Isa andnud oma ainusündinud Poja, et ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks vaid et tal oleks igavene elu.

Nii oleme me lootuses, et meile sünnib Päästja. Ta näitab teed, Ta on ise Tee, mis viib välja surma nõiaringist.

Vana aja prohvetid on seda kuulutanud, rahvad on seda igatsenud ja nüüd on Ta sündimas koopas, sündimas pimeduses. Pimeduses, mis meie südameid matab ja armastusest lahutab.

Oleme ootuses, et see sündiv jumalik Valgus sulatab meie hukkamõistust kahestunud südamed. Seda valgust näeb ja mõistab ainult süda:

Aga kuskil on Valgus, mida silmad ei näe, vaid südamest vagast meisse leiab Ta tee.

Meil on aeg selleks kohtumiseks, kohtumiseks Lunastaja sünniga, ette valmistuda. Vaadata üle oma elu, seda läbi vaagida ja kõik, mis meid surmaringi kisub, kõrvale heitata.

Ka loodus oma sügishallis unisuses kutsub meid sellele – rahule ja järelemõtlemisele. Ka tema ootab uut algust, et meile sünnib uus Aadam, uus Inimene, kes Loodut hoiab ja armastab:

Mu igatsust öösiti pimedus toidab, Su Valguse järele januneb süda. Alles kui hommik uuesti koidab kindlat Sa juhid mu elutee rada

Kristuse sündimise päha on meie jaoks alati olevik. Ta kutsub meid oma usku

uuendama sündiva Lunastaja alandlikkuses, kuni me suudame vastu võtta selle kingituse – Immaanueli - , mis tähendab: Jumal on meiega!

Soovin Sulle, hea lugeja, et Sa valmistuksid vastu võtma seda rõõmusõnumit, mida Issanda ingel kuulutab: „Vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis saab osaks kõigile rahvale, et teile on täna Taa veti linnas sündinud Päästja, kes on Issand Kristus! Ja tunnustäheks teile on see: teie leiate ühe lapsukese mähitud ja söimes magavat!“

Jätkem siis kõik tühine selles ilmas ja tulgem koos karjaste ja tarkadega kokku söime juurde, andkem parim endast ja hõisakem koos taevavägedega: „Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu, inimestest hea meel!“

Enos Heinsoo,

Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu ja Seli-Tõstamaa Püha Vassilius Suure koguduste preester

TEENISTUSED

Kristuse lihasse-sündimise pühade teenistused (joulud):

Kolmapäev 24. detsember
Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu kirikus kell 18 jõuluteenistus

Neljapäev, 25. detsember
Seli-Tõstamaa Püha Vassilius Suure kirikus kell 11 Jumalik liturgia
Kastna Arseniuse kirikus kell 14 jõuluteenistus
Tõhela rahvamajas kell 16 jõuluteenistus

Jumalailumise e. Jordani püha:

Pühapäev, 4. jaanuar 2009
Seli-Tõstamaa Püha Vassilius Suure kirikus kell 11 Templipüha jumalik liturgia ja suur veepühitsus

Esmaspäev, 5. jaanuar 2009
Pootsi-Kõpu Püha Kolmainu kirikus kell 14 Suur veepühitsus

Meie sajandi vanune raamatukogu

29. novembri pärastlõunal kogunesid Tõstamaa raamatukokku kutsevõõrad lähemalt ja kaugemalt, et koos tähistada lugemistempeli 100. sünnipäeva.

Selle põhjuseks oli 1965. aastal välja antud Seliste küla-raamatukogu pass, milles kirjas, et raamatukogu on asutatud 1908. aastal.

Esimene Tõstamaa raamatukogu asus arvatavasti rahvahariduse seltsi majas praeguse vallamaja kõrval - roosa maja Sadama tee 4 (nn Grahvi maja). Hoone kuulus kaupmees Jakob Sutile, kes võis olla esimene raamatukoguhoidja.

Peale selle on raamatukogu asunud veel vähemalt viies hoones. Eesti Vabariigi 30-ndail aastail sai raamatuid laenutada endisest vallakoolimajast kiriku vastas, siis endisest apteegimajast (praegu vallamaja) Pärnu maantee ristil, vahepeal ka nn Eriksoni majast Suti tee ääres, seejärel jälle maanteeristil olevast külanõukogu hoonest (praegu vallamaja). Siis koliti endisesse pritsi- ja rahvamajja ning sealt praegustesse ruumidesse lasteaiamajas. Omaette raamatukogu on olnud ka koolis.

Algul käis raamatute laenutamine muu töö kõrvalt. Pikka aega tegutses raamatukogus tubli põllumees, kooliõpetaja ning vallavanem Martin Karlep (Karlsbach). Tema 1930. aasta põllumehe kalender-käsiraamatust on lugeda:

Pühapäev, 19. jaanuar: '11/2 kraadi R sooja. Vali SV tuul. Meiereis raha andmine ja volikogu kandidaatide koostamine. Raamatukogus õhtul.

Esmaspäev, 27. jaanuar: 0 kraadi. Käisin oksjonitel ja raamatukogus korraldamas. Vali V tuul.

Pühapäev, 2. veebruar: 8 1/2 kraadi R külma. Vali NO tuul. Tuiskab. Vallamajas ja raamatukogus. Pilves. Õhtul 9 kraadi R külma.

Pühapäev, 22. juuni: 7 R sooja. Meiereis, maja tule vastu kindlustamine. Mõisas ja raamatukogus. Soe ilm. Müristamise ilm. Mõni piisk vihma. Õhtul 13 R sooja.

Pühapäev, 10. august: 13 R sooja. Vihmane. Juhan Pärnus. Raamatukogus ja mõisas koosolekul.

Imetlusväärne on see, et vallavanemal jäi aega pida-da talu või taluperemehel aega valda valitseda, laenutada ja parandada raamatuid, võtta osa kooli hoolekogu tööst, mitmete seltside ning ühingu-tegevusest, tuletõrje ja kaitseliidu tööst. Et mehel nii palju huviseid oli, tuli tallu sulane appi võtta. See sai ka Siberisse saatmise põhjuseks.

1950. aastail koliti raamatukogu külanõukogu hoonesse. Tolleaegse raamatukogu juhataja Arnold Männiku abikaasa Vilma on meenutanud:

1950-ndail sai sisse eesuksest, ees oli suur tühi tuba. Algul oli raamatukogu keskmises ruumis, siis hoovipoolses. Oma elamine oli merepoolses otsas. Keskusepoolses toas (praegu kantseleiruum) käidi koos, nurga peal toas tantsiti, mängiti pimesikku. Noori oli päris palju, koos käisid noored abieluinimesed.

Algul olid raamatukogus kasutusel vanad apteegikapid, siis Arno ajal tehti riiulid. Hoone teist korrust ehitati ka 1950. aastate esimesel poolel, sinna said noored endale korterid. Kataloogimine algas ka Arno ajal, Vilmagi käis abiks ja tema sissekirjutusi võiks näha olla. Raamatud tulid pakiga sisse.

Raamatuid on ka hävitatud. Isikukultuse ajal tulid alla kirjad, millised raamatud tuleb ära põletada. Raama-

tud tulid suurtesse viljakottidesse toppida ning põletada. Ilusamad ja paremad sai välja korjata ning ära peita. Kes oli laenutanud, enam tagasi ei toonud.

Stalini surma puhul tehti loosungeid, metsast toodi kuuseraidusid, et pärga või vanikut teha. Tütar Milvi nuttis Stalini pildi juures, miks ta pidi ära surema. Stalin oli ju laste sõber!

Neid ja muidki lugusid meenutati novembri õhtupoolikul raamatukogus. Tervitama olid tulnud aasta noorema Pärnu Keskraamatukogu naisindus, oma valla raamatukogutöötajad, vallavanem, kultuurirahvas ning ilusalongi naisedki.

Tervitusi tuli isegi mere-taguselt maalt, sest Abruka Mann oli kohale jõudnud, et oma pisikesest poolepäevast arutlusest üks osake kuulajateni tuua.

Ei puudunud ka apteeker, iti-mehed, professor (viimased küll kohalike näitlejate kehatuses). Akordionimuusikaga rõõmustas seltskonda Raimo Soomre.

Sel päeval ja kogu järgmise nädala jooksul oli võimalus tutvuda vanade raamatute, dokumentide, meenutuste ning fotodega.

Üks pidu ei või lõppeda suure tordi, suupistete, vahuveini ja kohvita - nii said kokkutulnud suu magusaks teha.

Aitäh kõigile tublidele raamatukogutöötajatele, kes eri aegadel raamatute eest hoolt kandnud, rahva lugemishuvi rahuldanud ja huvitavaid üritusi korraldanud.

Tänuga meeldiva õhtupooliku eest
Mari Lühiste

P.S. Raamatukogu ja Tõstamaa muuseum ootavad meenutusi ja fotosid varasemast ajast.

KUHU MINNA

Laupäeval, 20. detsembril
Tõstamaa rahvamajas
**ÜLEVALLA
JÕULUPIDU**

kell 20

hubane jõulukuplee
väikses saalis, tasuta

kell 21 suures saalis

PEOÕHTU,
tantsumuusikat teeb
Sulo
Jõuluvana tuleb ka!

Peoõhtu pääsmed
eelmuügis 70 krooni,
samal õhtul 100 krooni
Pääsmete eelmüük ja
laudade broneerimine
raamatukogus

Uusaasta ööl kell 00.15

kutsub
Tõstamaa rahvamaja
kõiki
TANTSIMA
UUDE AASTASSE

Muusikat teeb **Alibi & Co**
Sissepääs 50 krooni.

**Rõõmsat meelt
ja sõbralikke
mõtteid,
head
pealehakkamist,
kallist
jõulurahu ja
õnnelikku
uut aastat!**

soovib kõigile
Tõstamaa
rahvamaja pere

**1. jaanuaril
kell 00.15
toimub
KESKVÄLJAKUL
traditsiooniline
tagasihoidlik
TULEVÄRK**

Detsembrikuu juubilarid

VILMA KÕRVEMAA 78

NIKOLAI KÖSTER 76

LAINA ÜLEM 75

AINO LAPP 74

VAIKE ABRAM 74

ELNOR- HEIKI RAND 74

VILMA HAVIK 72

EILI OKS 71

AUGUST MÄRKSOO 70

TAIVO AKSIN 65

HELGI PETERS 65

VAIKE LEPPIK 65

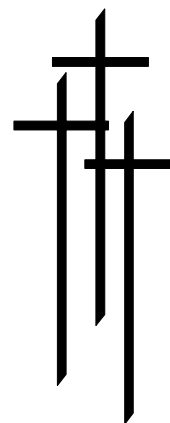
ANNI VOLGERAD 65

ELVE SUGEN 60

ELIISABET AKSIN 60

Liidele...

Sa tulid Tõstamaa lasteaeda tööle 1961. aasta 1. juunil ning olid meiega 25 töörohket aastat. Tegid lastele süüa, pesid ja triikisid pesu. Olid lihtne ja sõbralik, klappisid nii vanemate kui ka noortega. Pensionipõlves külastasid Sa meid ikka, pidasid mees sünnipäevadel, tulid niisama vahel juttu ajama. Ka meie leidsime sageli Sinu juurde tee. Polnud ju kaugele tulla. Päris tihti käisime koos lastega Sinu õues – loomi vaatamas. Koerad, kassid, lambatalled, lehmad, hobused... ja Sinu lahkus on kindlasti paljudel lastel mees.

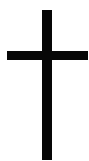

Sa kostitasid alati oma külalisi kohvi ja väga maitsevate küpsetistega. Lihapirukad viisid lausa keele alla. Sinu head tervist, töökust ja vitaalsust võisid kadestada palju nooremadki inimesed. Ega Sa oma elus haiguse tõttu sängis eriti vist olnudki. Sa olid alati suur kultuurihuviline. Tõstamaal ei toimunud ühtegi teatrit, kontserti, lastepidu ilma Sinuta. Kui võimalust oli, käisid kaugemalgi. Elasid täisväärtusliku, pika elu. Meile jäävad Sinust kaunid mälestused ja tänutunne, mida sõnades väljendada ei oska.

Trillerdav linnulaul muutub sädemeiks puudes ja süütab uue päeva.

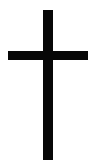
Aga Sina ei ole enam koos meiega...

Kunagised töökaaslased Tõstamaa lasteaiast.

HENNO MIKK

27.12.1936 – 03.12.2008

LIDIA PINN

25.08.1917 – 12.12.2008

Lidia Pinni mälestuseks

Elupäevad on kui pääsukesed – aina tõttavad, tulles ja minnes, mööduvad kogudes ja korjates lauldes ja lõõritades trotsides pilvi ja tuuli. Mõnikord on raske, koorem vaotab ligi maad ja tiivulise õhkõrn elutee katkeb...

(M. Andrekson)

Kallis Lidia!

Silmis pakitsevate nukrus – pisaratega saadame Sind igavikuteele, kuid mälestus Sinust jääb alatiseks meie südamesse.

Vokiratas